

Sygn. akt I Ns 88/20

POSTANOWIENIE

Dnia 23 luty 2023 roku

Sąd Rejonowy w Głubczycach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Kamil Nowecki

Protokolant stażysta sądowy Agnieszka Baron

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2023 roku

na rozprawie

sprawy z wniosku J. P.

z udziałem C. P. (1)

o podział majątku wspólnego

postanawia

1. oddalić wniosek
2. kosztami postępowania obciążyć wnioskodawcę pozostawiając szczegółowe rozliczenie referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt I Ns 88/20

UZASADNIENIE

Wnioskiem złożonym do tut. Sądu 9 kwietnia 2020 roku wnioskodawca J. P. wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi kwota 100.000 zł tytułem wierzytelności z tytułu nakładów dokonanych z majątku wspólnego małżonków na rzecz należąca do osoby trzeciej tj. na zakup prawa własności nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...) oraz kwota 80.000 zł tytułem wierzytelności pochodzącej ze sprzedaży nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...). Wnioskodawca wniósł również o rozliczenie nakładów jakie wnioskodawca poczynił z majątku osobistego na majątek wspólny stron w kwocie 48.393,51 zł.

Wnioskodawca wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego stron, w ten sposób, że przyznać wierzytelność wnioskodawcy i uczestnicze postępowania w kwocie po 50.000 zł na rzecz każdej ze stron, zobowiązanie uczestniczki postępowania C. P. (1) do zapłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty 40.000 zł tytułem połowy udziału w wierzytelności oraz do zapłaty kwoty 24.196,75 zł z tytułu zwrotu połowy wartości nakładów jakie wnioskodawca poczynił z majątku osobistego na majątek wspólny stron. łącznie 64.196,75 zł w terminie 1 miesiąca od daty prawomocnego orzeczenia w sprawie płatności do dnia zapłaty; wraz w ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia upływu terminu płatności do dnia zapłaty oraz obciążenie stron kosztami postępowania po połowie.

W odpowiedzi uczestniczka C. P. (1) wniosła o ustalenie, iż w skład majątku wspólnego wchodzi: kwota 19.200,00 zł tytułem wierzytelności z tytułu nakładów dokonanych z majątku wspólnego na rzecz należąca do B. i S. W. (1) tj. na zakup prawa własności lokalu mieszkalnego położonego w B. przy ul. (...); samochód osobowy F. (...) o wartości

5.000,00 zł; samochód osobowy M. (...) o wartości 5.000,00 zł; piła spalinowa o wartości 500,00 zł; piła elektryczna o wartości 200,00 zł.

Uczestniczka wniosła również o ustalenie, iż strony mają równe udziały w majątku wspólnym i dokonanie podziału majątku wspólnego w ten sposób, że przyznać wierzytelność wnioskodawcy i uczestniczce po połowie tj. w kwocie po 9.600,00 zł dla każdej ze stron, a samochody i piły przyznać na własność wnioskodawcy.

Uczestniczka wniosła również o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwoty 5.350,00 zł tytułem dopłaty do połowy wartości majątku wspólnego stron; rozliczenie nakładów w kwocie 5.649,19 zł jakie uczestniczka poczyniła z majątku osobistego na majątek wspólny; zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwoty 2 824,60 zł tytułem zwrotu połowy nakładów i obciążenie stron kosztami procesu po połowie.

W replice na odpowiedź na wniosek wnioskodawcy wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi: kwota 100.000,00 zł tytułem wierzytelności z tytułu nakładów dokonanych z majątku wspólnego małżonków na rzecz należąca do osoby trzeciej tj. na zakup prawa własności nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...); kwota 25.000,00 zł tytułem wierzytelności z tytułu nakładów dokonanych z majątku wspólnego małżonków na rzecz należąca do osoby trzeciej tj. tytułem remontów wykonanych na nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...); kwota 80.000,00 zł tytułem wierzytelności pochodzącej ze sprzedaży nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...); meble duży pokój - 2800 zł; laptop - 2800 zł; kserokopiarka - 500 zł; betoniarka - 700 zł; kosa spalinowa - 400 zł; tokarka do drzewa - 400 zł; piła włosowa- 200 zł dwie piły stołowe - 800 zł; kompresor-400 zł; alufelgi M. - 1000 zł; kuchenka - 1000 zł; lodówka - 1000 zł.

Wnioskodawca wniósł o przyznanie na własność uczestniczce postępowania ruchomości, rozliczenie nakładów jakie wnioskodawca poczynił z majątku osobistego na majątek wspólny stron w kwocie 48.393,51 zł w postaci spłaty kredytu; rozliczenie nakładów jakie strony poczyniły z majątku wspólnego stron na majątek osobisty uczestniczki (o ile sąd dojdzie do takiego przekonania) w kwocie 30.000,00 zł i rozliczenie tych nakładów poprzez zasądzenie od wymienionej kwoty 15.000,00 zł na rzecz wnioskodawcy a także dokonanie podziału majątku wspólnego stron, w ten sposób, że przyznać wierzytelność wnioskodawcy i uczestniczce postępowania po 62.500,00 zł na rzecz każdej ze stron oraz ruchomości przyznać na wyłączną własność uczestniczki z obowiązkiem spłat wnioskodawcy w kwocie 7.700,00 zł (całość ruchomości stanowi kwota 15.400,00 zł). Wnioskodawca domagał się również, aby zobowiązać uczestniczkę postępowania C. P. (1) (P.) do zapłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty 40.000 zł tytułem połowy udziału w wierzytelności oraz do zapłaty kwoty 24.196,75 zł z tytułu zwrotu połowy wartości nakładów jakie wnioskodawca poczynił z majątku osobistego na majątek wspólny stron, do zapłaty kwoty 15.000,00 zł tytułem zwrotu nakładów poczynionych na nieruchomość położoną w B. przy ulicy (...), a także do zapłaty kwoty 7.700,00 zł tytułem spłaty z ruchomości łącznie 86.896,75 zł w terminie 1 miesiąca od daty prawomocnego orzeczenia w sprawie wraz w ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia upływu terminu płatności do dnia zapłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. P. i C. P. (1) zawarli związek małżeński w dniu 30 stycznia 1988r. Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 28 lipca 2017 rozwiązano małżeństwo stron przez rozwód, wyrok uprawomocnił się z dniem 8 września 2017r.

Dowód: odpis wyroku Sądu Okręgowego w Opolu, sygn. akt. I RC 502/15 k. 11

W związku z umową przedwstępną sprzedaży mieszkania z dnia 23 października 2013r. J. P. i C. P. (1) dokonali wpłaty łącznie 60.000,00 zł na zakup nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...) tytułem zaliczki na rzecz B. W. (1) i S. W. (1).

Reszta ceny w kwocie 40.000,00 zł została wpłacona w ratach do 20 lutego 2016 roku przez C. P. (2) i J. P.. Zawarcie umowy przyrzeczonej miało nastąpić do 30 marca 2016 roku. Zgodnie z umową w przypadku nie dojścia do skutku umowy przyrzeczonej z winy J. P. i C. P. (1), ww. zaliczka przepada.

Dowód: umowa przedwstępna k. 12-14, oświadczenie k. 172

Środki do zapłaty zaliczki i reszty ceny na rzecz mieszkania przy ulicy (...) podchodziły w kwocie 50.000,00 zł ze spadku po A. P., a w 50.000,00 zł ze wspólnego kredytu C. P. (1) i J. P.. Kredyt został spłacony w kwocie 40.000,00 zł przez K. G. i R. P..

Dowód: zeznania świadka K. G., k. 384, 426 (00:14:26), zeznania świadka R. P. k. 392

Do zawarcia umowy przyrzeczonej nie doszło z powodu braku zgody J. P. i C. P. (1) na stanięcie do wspólnego aktu notarialnego. Właścicielami nieruchomości pozostają w dalszym ciągu B. W. (1) i S. W. (1).

Bezsporne

W dniu 4 lutego 2015 roku w Kancelarii Notarialnej E. N. doszło do przeniesienia własności nieruchomości przy ulicy (...) nr Kw (...) między K. K. a C. P. (1) za kwotę 50.000,00 zł ze środków pochodzących z majątku osobistego C. P. (1) w postaci spadku po A. P..

Dowód: akt notarialny k. 134-141, zeznania świadka K. G. k. 384, zeznania świadka R. P. k. 392

Ostatnia wpłata na rzecz czynszu mieszkania ul. (...) została przez J. P. uiszczona 14 stycznia 2015 roku w kwocie 481,00 zł.

Dowód: zaświadczenie k. 349

Samochód osobowy M. (...) został zdemontowany 12 marca 2015 roku

Dowód: zaświadczenie o demontażu k. 163-165

Samochód osobowy F. (...) został zdemontowany 3 marca 2018 roku

Dowód: zaświadczenie o demontażu k. 169

Kredyt konsolidacyjny w Banku (...)/ (...) został przeznaczony na spłatę wcześniejszych pożyczek stron. Wpłaty J. P. po prawomocności wyroku rozwodowego wyniosły 48.393,51 zł. Środki pochodzące ze skonsolidowanych kredytów zostały spożytkowane na cele konsumpcyjne, takie jak garnki, samochody osobowe, pościel z owczej wełny, sprzęt warsztatowy.

Dowód: zeznania świadka K. G. k. 384, zaświadczenie z Banku k. 43, dowód wpłaty k. 44, dowód wpłaty k. 45, dowód wpłaty k. 46, dowód wpłaty k. 47, dowód wpłaty k. 48, dowód wpłaty k. 49, dowód wpłaty k. 50, potwierdzenia przelewów k. 51-57

Sąd zważył, co następuje :

Zgodnie z art. 567 § 3 w zw. z art. 684 kpc Sąd ustala skład i wartość majątku ulegającego podziałowi. Judykatura zgodnie przyjmuje, że skład majątku wspólnego ustala się według chwili ustania tej wspólności, a jego wartość według stanu majątku oraz cen w chwili dokonywania podziału.

Z zasady aktualności orzekania (art. 316 w zw. z art. 13 § 2 kpc) wynika, że przedmiotem podziału jest majątek istniejący i w stanie aktualnym na chwilę podziału, którego wartość wyznacza zakres i podstawę rozliczeń. Jakkolwiek punktem wyjścia jest skład majątku wspólnego w chwili ustania wspólności, to wszelkie zmiany stanu składników, jakie zaszły między tą chwilą a chwilą działu, związane z ich zużyciem, ze wzrostem lub spadkiem wartości na skutek dokonanych nakładów bądź sytuacji rynkowej, pociągające za sobą skutki majątkowe w postaci różnicy wartości mogą być rozliczane i odpowiednio wyrównywane dopiero w postaci spłat lub dopłat (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2018 r., III CZP 103/17, OSNC 2019, nr 2, poz. 13). Nakłady z majątku wspólnego na majątek osobisty

uwzględniane są przy podziale z urzędu (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2008 r., III CZP 148/07, OSNC 2009, nr 2, poz. 23).

Dopuszczalne jest objęcie podziałem majątku wspólnego wierzytelności z tytułu nakładów na rzeczy należące w okresie trwania wspólności do osoby trzeciej, gdyż stanowią one prawa majątkowe podlegające rozliczeniu (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 1970 r., III CZP 18/70, OSNC 1971, nr 2, poz. 18, z dnia 19 grudnia 1973 r., III CZP 65/73, OSNC 1974, nr 10, poz. 164, z dnia 11 maja 1978 r., III CZP 103/77, OSNC 1979, nr 1-2, poz. 4). Wyraźnie podkreślić jednak należy że, zgodnie z zasadą konfuzji, nie podlegają uwzględnieniu przy podziale nakłady z majątku wspólnego poczynione na inny składnik tego majątku.

Dokonując podziału majątku między małżonkami w odniesieniu do nakładów poczynionych na majątek osoby trzeciej, które mogą stanowić przedmiot odrębnego postępowania, gdy strony kwestionują wartość nakładów oraz ich wysokość, sąd nie ma obowiązku ustalenia ich wartości, nie jest to bowiem niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy o podział ani do dokonania rozliczeń między małżonkami (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 grudnia 1973 r., III CZP 65/73, OSNCP 1974, nr 10, poz. 164).

Pominięcie w postępowaniu o podziale majątku wspólnego wierzytelności z tytułu nakładów poczynionych z tego majątku w czasie trwania wspólności majątkowej na nieruchomości stanowiącą własność osoby trzeciej nie pozbawia żadnego z byłych małżonków możliwości dochodzenia połowy tej wierzytelności w późniejszym terminie od tej osoby trzeciej. Orzeczenie o podziale nie może rozstrzygać stosunku między tą osobą i uczestnikami postępowania działowego, a osoba trzecia, niebędąca uczestnikiem tego postępowania, nie może powoływać się na prekluzję wynikającą z art. 618 § 3 kpc (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13.2.1987 r., III CZP 3/87, OSNCP 1988, nr 2-3, poz. 34).

W świetle powyższego wskazać należy w pierwszej kolejności, że oba wnioski zostały wadliwie sformułowane co do sposobu podziału, a nadto wierzytelności pieniężne przysługujące każdemu z małżonków osobno i podzielne mogą być przez nich samodzielnie dochodzone. Wreszcie uprawnienia do dochodzenia ww. wierzytelności wygasły i nie mogą być egzekwowane.

Przechodząc szczegółowo do oceny roszczenia w zakresie kwoty 100.000,00 zł tytułem wierzytelności z tytułu nakładów dokonanych z majątku wspólnego małżonków na rzecz należącą do osoby trzeciej tj. na zakup prawa własności nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...) Sąd ustalił, że ww. nieruchomość nie wchodzi do majątku wspólnego stron. Zawarcie umowy przyrzeczonej miało nastąpić do 30 marca 2016 roku.

W myśl art. 390 § 3 kc roszczenia z umowy przedwstępnej przedawniają się z upływem roku od dnia, w którym umowa przyrzeczona miała być zawarta. Tym samym roszczenia z tytułu umowy przedwstępnej w całości uległy przedawnieniu i nie sposób uznać, że w skład majątku wspólnego wchodzi wierzytelność w kwocie 100.000,00 zł (roszczenie o zwrot ww. kwoty).

Sąd ustalił ponadto również, że kwota 50.000,00 zł z ww. kwoty pochodzi z majątku osobistego C. P. (1), a 40.000,00 zł zostało uiszczone przez K. G. i R. P.. Ponadto ponieważ do zawarcia umowy przyrzeczonej nie doszło z wyłącznej winy wnioskodawcy i uczestniczki, którzy do zamknięcia rozprawy mimo możliwości przeniesienia własności ww. nieruchomości nie dokonali tego, maksymalna wysokość wierzytelności mogła wynieść 40.000 zł (kupujący zgodnie z umową z 23 października 2013 roku nie muszą zwracać kwoty 60.000,00 zł). Powyższe prowadzi do wniosku, że nie istnieje roszczenie będące przedmiotem podziału między stronami z tytułu nie zawarcia umowy przyrzeczonej ww. nieruchomości.

Przechodząc do omówienia ceny nieruchomości przy ulicy (...) wskazać należy, że zgodnie z art. 247 k.p.c. dowód ze świadków lub z przesłuchania stron przeciwko osnowie lub ponad osnowę dokumentu obejmującego czynność prawną może być dopuszczony między uczestnikami tej czynności tylko w wypadkach, gdy nie doprowadzi to do obejścia przepisów o formie zastrzeżonej pod rygorem nieważności i gdy ze względu na szczególne okoliczności sprawy sąd uzna to za konieczne. Zgodnie z aktem notarialnym z 4 lutego 2015 roku między K. K. a C. P. (1) doszło do sprzedaży

nieruchomości za kwotę 50.000,00 zł ze środków pochodzących z majątku osobistego C. P. (1) w postaci spadku po A. P..

Wnioskodawca prowadził dowód przeciwko ww. dokumentowi poprzez podważenie ceny zeznaniami świadków. W zakresie ww. okoliczności zeznania świadków nie były spójne i wskazać należy, że konsekwencją przyjęcia umowy pozornej w niniejszym przypadku byłaby nieważność czynności prawnej.

Z przelewów k. 33-42 wynika, że dokonano określonych przesunięć majątkowych na rzecz K. K., jednak przelewy nie zawierają tytułów, bądź formułują je jako „zadatek” lub „jednorazowy”. Trudno w świetle logiki i doświadczenia życiowego przyjąć, że określona osoba dokonuje zakupu nieruchomości przelewem jednorazowym bez tytułu.

Z aktu notarialnego Rep A Nr 364/2015 nie wynika, jakoby został zawarty w związku z określoną umową przedwstępną i wpłacono określoną zaliczkę bądź zadatek. Brak dowodów wystarczających do przejęcia, iż strony miały określoną wierzytelność przeciwko K. K.. Ponadto dodać należy, że z uwagi na upływ czasu (ostatni przelew pochodzi z 21 grudnia 2014 r.) również i w tym przypadku ewentualne roszczenie o zwrot nadpłaty jest przedawnione. Nie sposób na podstawie zawartych w aktach dokumentów i zeznań świadków podważyć ceny z aktu notarialnego Rep A Nr 364/2015.

Nie sposób również uznać, że wnioskodawcy należy się roszczenie w związku ze sprzedażą ww. składnika majątku osobistego przez uczestniczkę. Zachodzące rozbieżności nie pozwalają na przyjęcie, że przelewy dołączone do wniosku dokumentują zapłatę części ceny za zakup nieruchomości przy ul. (...).

Przechodząc natomiast do oceny nakładów na majątek wspólny stron w kwocie 48.393,51 zł wskazać należy, że zgodnie z zeznaniami świadka K. G. (k. 384) środki z kredytów spłaconych z ww. środków zostały skonsumowane i spożytkowane na potrzeby rodziny, między innymi na zakup dwóch samochodów, które w późniejszym czasie zostały zezłomowane. Nie sposób zatem uznać, że środki finansowe spożytkowane na zaspokajanie potrzeb rodziny stanowią określoną wierzytelność, rozliczaną w postępowaniu o podział majątku, albowiem prowadziłyby to do obejścia przepisów bezwzględnie obowiązującego prawa, dotyczących małżeńskich ustrojów majątkowych.

Oceniając odpowiedź na wniosek, z tych samych względów Sąd nie mógł uznać żądania pochodzącego od C. P. (1) o zasądzenie od J. P. kwoty 19.200,00 zł tytułem nakładów na rzecz nieruchomości należącej do B. W. (2) i S. W. (2).

Również w zakresie samochodów osobowych F. (...) i M. (...), Sąd ustalił, że zostały one zezłomowane. Uczestniczka nie wykazała również pozostałych nakładów, jakie miałyby zostać poczynione na wnioskodawcę i majątek wspólny, albowiem majątek wspólny stron nie istnieje.

Brak również dowodu na to, że istnieją składniki majątkowe w postaci „piły spalinowej i elektrycznej”. Podobnie należy również ocenić żądanie zawarte w piśmie procesowym z 19 października 2020 r. a polegającym na rozliczeniu „mebli”, „laptopa”, „kserokopiarki”, „betoniarki”, „przyczepy”, „przyczepki”, „kosi spalinowej”, „tokarki do drzewa”, „piły włosowej”, „dwóch pił stołowych”, „kompresora”, „alufelg” od zezłomowanego samochodu, „kuchenki”, „lodówki”. W ocenie Sądu przytoczone przedmioty nie mają wartości, natomiast strony nie prowadziły postępowania dowodowego w kierunku sprecyzowania tych przedmiotów i ich podziału.

Zważyć przy tym należy, że wymienione w replice na odpowiedź na wniosek składniki majątkowe, znajdujące się w posiadaniu J. P., zostały spłacone po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej. Przedmioty te nie zostały również wymienione i uznane przez C. P. (1) za składniki majątku wspólnego. Tym samym w ocenie Sądu środki majątkowe w postaci „mebli”, „laptopa”, „kserokopiarki”, „betoniarki”, „przyczepy”, „przyczepki”, „kosi spalinowej”, „tokarki do drzewa”, „piły włosowej”, „dwóch pił stołowych”, „kompresora”, „alufelg” od zezłomowanego samochodu, „kuchenki”, „lodówki” zostały wadliwie zaliczone przez wnioskodawcę jako majątek wspólny, stanowiąc w istocie składniki majątku osobistego wnioskodawcy jako nabyte za środki pochodzące z majątku osobistego.

Mając na uwadze powyższe Sąd ustalił, że w skład majątku wspólnego nie wchodzi wierzytelności, które wymagałyby rozliczeń w ramach postępowania o podział majątku wspólnego małżonków. Nie istnieją również wartościowe składniki majątku wspólnego w postaci ruchomości. Nie mają również podstawy wzajemne roszczenia stron z tytułu określonych nakładów, na które strony powoływały się w pismach procesowych.

W związku z powyższym Sąd oddalił wniosek ustalając, że nie istnieje majątek wspólny stron.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.